

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“

ОСНОВАН 1888 Г.

ДОКЛАД ЗА УСТОЙЧИВОСТ 2024

11 УСТОЙЧИВИ
ГРАДОВЕ И
ОБЩНОСТИ

ЦЕЛ 11 УСТОЙЧИВИ ГРАДОВЕ И ОБЩНОСТИ
(SDG 11 Sustainable Cities and Communities)

ЦЕЛ 11 УСТОЙЧИВИ ГРАДОВЕ И ОБЩНОСТИ (SDG 11 Sustainable Cities and Communities)

ОБЩЕСТВЕН ДОСТЪП ДО СГРАДИТЕ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е първото българско висше училище. Неговата история е въплъщение и продължение на многовековната културна и просветна традиция на българския народ.

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е образователна и научна институция, избрала пътя на развитие на изследователски университет. Възприет е принципът, че високото ниво на научноизследователската дейност е задължителна стъпка в осъществяването на ефективно взаимодействие между образователен процес, наука, технологично развитие и иновационна политика. В Софийския университет „Св. Климент Охридски“ работят голяма част от най-добрите български специалисти във всички области на природо-математическите и хуманитарните науки. Научноизследователската дейност на преподавателите от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ е съставна част от учебния процес със студентите.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА ИЗКУСТВОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Голяма част от сградите на Университета са архитектурни, исторически и художествени паметници на културата с национално значение.

Ректорат

Сградата на Ректората е архитектурен, исторически и художествен паметник на културата от национално значение. Построена е в периода 1924 – 1934 г. със средствата на двамата дарители – братята Евлоги и Христо Георгиеви. Днес тя заема 36 000 кв. м разгърната застроена площ, има 324 помещения, от които 65 аудитории с 6000 места. Осигурен е достъп за всички, които желаят да разгледат стъклописите и автентичната мозайка в централното фоайе, които датират още от 1934 г. Сградата е разположена в центъра на гр. София и ежедневно се посещава от десетки гости на столицата.

Университетска библиотека

Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“ е първата академична и най-голямата научна библиотека в България. Създадена е едновременно с Висшето училище през 1888 г. в София. Важен момент в развитието на библиотеката е построяването на специално проектираната за нея университетска сграда, която е открита на 16 декември 1934 г. Това е повратен момент не само за разширяването на Университетската библиотека, но и за развитието на библиотечното дело в страната. Първата библиотечна сграда, обявена по-късно за исторически, архитектурен и културен паметник, осигурява най-добрите условия за онова време за бъдещо развитие на библиотеката. Днес библиотеката на Алма Матер играе важна и значима роля в академичното развитие. Библиотеката е не само втората по големина библиотека в България, с фондове от над 2 699 084 тома, и първата автоматизирана библиотека в страната, но и първата българска библиотека, успешно завършила процеса на ретроспективно преобразуване на традиционни каталози и разполага с активен електронен каталог, включващ над 1 232 000 библиографски записа. Достъпът до библиотеката е по предварителна заявка.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА ИЗКУСТВОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Факултет по журналистика и масова комуникация (ФЖМК)

Сградата на ФЖМК е архитектурен, исторически и художествен паметник на културата от национално значение. Построена е по проект на Константин Йованович и е изградена в периода 1881–1883 г. Това е първата сграда, в която се помещава Ректоратът на Софийския университет при откриването си през 1888 г. В сградата на факултета е разположен Музей за история на радиото в България „Проф. д-р Веселин Димитров“. Осигурен е свободен достъп за посещение за всички, които искат да се запознаят със сградата на факултета.

Университетски ботанически градини

Университетската ботаническа градина – София е създадена през 1892 г. от първия български професор по ботаника д-р Стефан Георгиев (1859–1900). Тя е архитектурен и исторически паметник на културата.

На откриването на Ботаническата градина е засаден дъб (*Quercus robur* L.), в чиито корени цар Фердинанд I поставя златна пара. Днес дъбът със своите могъщи ствол и корона дарява прохладна сянка, напомняйки за просторните дъбрави, покривали някога Софийското поле. Ботаническата градина е отворена за посещение целогодишно.

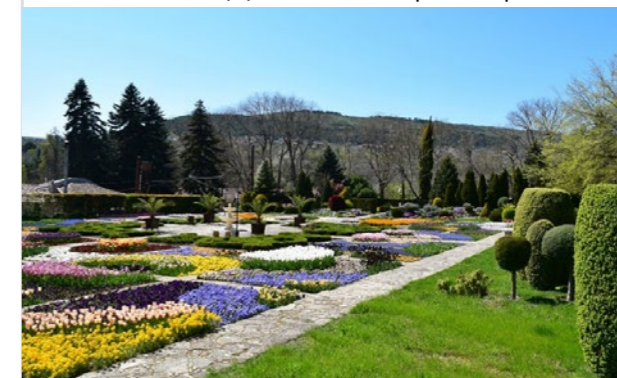
В тази градина може да разгледате:

- Оранжерии, разкриващи красотата и уникалното видово многообразие на тропиците с групите на орхидеите, бромелиевите, змиарниковите; а също колекции от палми, цикасови, кактуси и други сукуленти;
- Средиземноморска градина с характерни субтропически растения, сред които различни цитруси, маслини, мирт, дафинов лист;
- Розариум, в който се отглеждат над 40 сорта розови храсти;
- Алпинеуми, представящи условията на скалистите планински местообитания;
- Водни площи с типични водни и влаголюбиви растения – водна лилия, воден зюмбюл, водна лейка, папирус, захарна тръстика, папрати и други;
- Бабина градинка – на принципа на китните градини с плодове, зеленчуци и подправки, и в тази градинка деца и възрастни могат да видят от къде идват храните на трапезата ни. На малка площ всяка година се представят различни ядливи растения, като същевременно се демонстрира и покривно озеленяване – модерен елемент на урбанизираната градска среда.

Университетска ботаническа градина в Балчик

Създадена е през 1955 г. от акад. Даки Йорданов, ректор на СУ „Св. Климент Охридски“ за периода 1956–1962 г. Днес тя се простира

на площ от 194 дка и разполага с растителни колекции с над 4900 вида, които се увеличават непрекъснато. Наложила се е като важен туристически обект. Наред с това, тя е паметник на културата и защитена местност по закона за защита на територията.

На територията на Ботаническата градина е ситуиран и Архитектурно-парковият комплекс "Двореца", което е предпоставка за отчитане значимостта на културното наследство. Освен красив кът на България, Университетската ботаническа градина в Балчик е място за изследователска и научна дейност, студентски практики, инициативи, свързани с екологичното образование и изкуството. При Ботаническата

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА ИЗКУСТВОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

градина функционира Балкански екологичен център. Градината е отворена за посетители целогодишно. През летния сезон се посещава от хиляди туристи.

Университетска ботаническа градина – Екопарк Варна

Университетската ботаническа градина във Варна е звено на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Обявена е за защитена природна територия от 2004 г. Има обща площ 360 дка. Разположена е северно от парка на курорта „Св. св. Константин и Елена“. Градината е създадена през 1977 г. От 11 май 2002 г. е отворена за посещение и е обявена официално за първия в страната и на Балканите екопарк с обща площ 36 хектара. Арборетумът включва повече от 300 вида екзотични дървета и храсти, тревистите растения са повече от 100 вида, а колекцията от ириси наброява повече от 250 вариетета и сорта.

В градината може да разгледате:

- колекция от ириси - над 250 сорта и вариетета, заедно с други представители на семейство Ирисови;
- розариум, разположен на площ около декар, където цъфтят и ухаят над 70 сорта декоративни рози;

- градина с хемерокалиси, където всеки ден отварят нетрайните си, но очарователни цветове над 25 сорта хибридни и други видове хемерокалиси, както и други представители на семейство Лилиеви;
- сезонни експозиции от: кактуси и сукуленти на открито, растителни видове от семейство Тиквови, повечето от които с африкански и австралийски произход, лятно цъфтящи видове;
- водни площи типично водни и влаголюбиви растения, както и представители на животинския свят;
- екзотични и непознати дървета и храсти от цял свят: морски борове, каменен дъб, дърво-лале, европейска лиственица, метасеквоя, мамонтово дърво, стеркулия, желязно дърво, китайски мехурник, червен конски кестен и много други.

На територията на ботаническата градина може да бъдат разгледани **археологически находки от II-IV в.**, разкрити на територията на Университетската ботаническа градина: „Римска гробница“, „Делвите“, „Римска вила“, **пαραклис „Св. Климент Охридски“**, изграден в най-високата част на градината с панорамен изглед към Варненския залив.

Астрономическа обсерватория

Астрономическата обсерватория на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ бележи началото на възраждащите се култура, наука и образование в младата българска държава след Освобождението. Тя е значително постижение за Университета и за българската наука в началото на века. Старото здание и големият купол са завършени през 1894 г., 30 години преди полагането на основите на Ректората. Разположена е в Борисовата градина в близост до Ректората.

В обсерваторията може да се види първият телескоп на постоянен фундамент в България. От 1897 г. се използва за целите на обучението по астрономия в Университета. Телескопът е използваем и днес, реставриран е през 2004 г. Всяка година в обсерваторията се провежда „Ден на отворените врати“ със свободен достъп за всички професионалисти, любители и всички желаещи да се докоснат до красотата на науката. Предвидена е богата лекционна програма, няколко изложби, разглеждане на обсерваторията, демонстрации на физични експерименти и наблюдения с телескопи (при ясно небе).

Музеи, изложбени пространства и галерии

На територията на Софийския университет се намират три действащи музея със свободен достъп за всички граждани и гости на София.

Музей на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

В музея е събрана колекция от документи от основаването на университета до наши дни. Историята на първото висше училище в България е разкрита в 6 тематично обособени зали със съответните названия – Корените, Началото, Пътят, Възходът, Юбилеите и Съвременността. Музеят е със свободен достъп и е отворен за посетители от вторник до четвъртък от 12.00 до 16.00 часа. През 2024 г. музеят е посетен от стотици ученици, граждани и гости на София. При предварителна заявка се организират и групови посещения.

образци (холотипове) от нови за науката видове и родове, установени за първи път от български учени – палеонтолози. В централното фоайе са представени част от установените фосили от гръбначни животни, които са намерени в България. Почти всички екземпляри принадлежат към фосилните бозайници. Колекцията

Музей по палеонтология и исторична геология

Музеят е отворен за посетители и работи от понеделник до петък от 10 до 12 и от 13 до 16 часа. През 2024 г. е посетен от стотици граждани и гости на София. Под купола на северното крило на Софийския университет се намира музей, който хвърля светлина в мрака на далечните геоложки епохи. Музеят по палеонтология и исторична геология съхранява в своите колекции повече от 200 000 фосилни екземпляра, скални образци и карти от България и съседните ѝ територии. Изложбената площ включва две просторни помещения – централно фоайе и музейна зала. Музеят е център за съхранение и експониране на публикуваните още от началото на миналия век в редица специализирани издания микро- и макровкаменелости. Висока научна стойност и национална ценност представляват изложените в него уникални

включва бивници, долни и горни челюсти, части от черепи и отделни зъби на различни представители на семейството на слоновете – мамути, мастодонти, ананкуси, зиголофодони и др. Освен тях може да се видят и различни части от скелетите на древни носорози, жирафи, диви прасета, трипръсти коне, хиени, прилепи и много други. Интересен експонат е почти изцяло запазеният скелет на делфин, намерен в седименти със сарматска възраст край гр. Балчик. В голямата зала в палеонтоложката експозиция влизат образци от фосилна флора (вкаменени растения), фосилни първаци (фораминифери и други организми с микроскопични размери), фосилни животни (безгръбначни и гръбначни). В тази зала се съхранява най-богатата колекция от фосилни безгръбначни в България – амонити, гастроподи (охлюви), бивалвии (миди), брахиоподи, корали, белемнити, морски таралежи и др.

Музеи, изложбени пространства и галерии

Музей по минералогия, петрология и полезни изкопаеми

Експозиционната зала на музея е разположена в южното крило на Университета на площ от 800 кв.м. В момента във фондовете на музея се съхраняват 16 200 образеца, от които половината са експонирани в 7 експозиции: „Систематика“, „Петрография“, „Полезни изкопаеми“, „Кристалогрфия“, „Регионална минералогия“, „Генетична минералогия – индивиди и агрегати“, „Мемориални колекции“.

Основната цел при експонирането на образците е обучението на студентите от катедра „Минералогия, петрология и полезни изкопаеми“. Подредбата на витрините е съобразена с учебните програми. Едновременно с това във витрините на музея могат да се видят образци с висока музейна и колекционна стойност.

Ценност за музея са:

- Холотипове на открити в България минерали;
- Типови образци от български и чужди вече изчерпани находища;
- Образци от личните колекции на известни наши геолози;
- Образци, изследвани и описани в книги, учебници и публикации на преподаватели и студенти от катедрата.

Музеят предоставя експозиционната си площ за гостуващи изложби по теми, свързани с науките за Земята, учебната дейност на Университета, колекционери и любители на минералния свят, студентски практики и експедиции.

ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА И ГАЛЕРИИ

Галерия „Алма Матер“ се намира в Ректората на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ с адрес: София, бул. „Цар Освободител“ 15. Входът е откъм ул. „Св. Климент Охридски“. Галерия „Алма Матер“ се състои от две идентични помещения – остъклени пространства, разположени във фойето на партера до входа в северното крило на сградата. Всяка част разполага с експозиционна площ по стените с размери 17 м дължина x 4 м височина, както и възможност за експониране на триизмерни работи за 20 бр. постаменти с различни размери.

Пространствата на галерия „Алма Матер“ са подходящи за експониране на самостоятелни и групови изложби с двуизмерни и пространствени произведения от различните сфери на съвременните визуални изкуства; кураторски проекти; експозиции с документален характер; както и на краткосрочни събития от различен характер (пърформанс, видеоарт, мултимедия и др.).

Галерия „Алма Матер“ не взема паричен наем за провеждането на изложби или краткосрочни изяви, но в случаите, когато се експонират кавалетни произведения на съвременните визуални изкуства, една работа, по преценка на автора, се дарява във вида, в който е била представена на изложбата. Произведението влиза във фонда на Факултета по изкуства за образованието и изкуствата на СУ. Попълват се документи за дарение по образец. Дарения не се правят в случай, че изложбата е с документи или с експонати с историческа стойност; изложбата е груповая или по кураторски проект; изложбата или изявата е с краткосрочен

характер; изложбата представя арт инсталации или творби от ефимерни и неподходящи за съхранение материали. Всеки, който желае да кандидатства за провеждане на изложба в галерията, участва в конкурс, провеждащ се в края на настоящата календарна година. Заявки за конкурса се приемат от 1 до 30 ноември. При одобрение на заявката за изложба, тя се включва в календара със събития на галерията за следващата година. Желаетелите да провеждат краткосрочни изяви (представяне на книга, дискусия, видеопроекция, пърформанс и др.) в пространствата на галерията могат да кандидатстват за това целогодишно, като селекцията за тях се провежда ежемесечно.

ИЗЛОЖБИ В ГАЛЕРИЯ АЛМА МАТЕР ПРЕЗ 2024 г.

Изложба „Дух и материя – инспирации“ | 9 – 20 януари 2024 г.

КУРАТОРСКИ ПРОЕКТ НА МИНА ЦОЛКОВСКА И НИКОЛАТА НИКОНОВА-СТОИМИРОВА
**ДУХ И МАТЕРИЯ
 ИНСПИРАЦИИ**
 09.01
 19.01
 2024

Галерия „Алма Матер“ се намира на СУ „Св. Климент Охридски“, бул. „Цар Освободител“ 15

ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА И ГАЛЕРИИ

Изложбата обедини произведения, създадени в рамките на три различни уъркшопа, инициирани от ателие „Скулптура“ към катедра „Визуални изкуства“ (Факултет по науки за образованието и изкуствата), ръководено от проф. д-р Анна Цоловска и гл. ас. д-р Николета Иванова-Стоимирова. Уъркшопът „Дъх“ е посветен на работата с горещо стъкло и протече под ръководството на д-р Анастасия Андреева (главен преподавател във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и главен асистент в студиото за горещо стъкло „G Studio“ в Тел Авив). Домакин на творческата работилница е ателието по горещо стъкло към катедра „Стенопис“ във ВТУ.

В изложбата бяха включени и работи на редица гост-участници. От катедра „Визуални изкуства“ (СУ) това бяха: проф. д. н. Лаура Димитрова, проф. д-р Стефан Алтъков, проф. Буян Филчев, проф. д-р Снежина Бисерова, доц. д-р Добрин Атанасов, доц. д-р Мая Димчева, гл. ас. д-р Красимира Дренска, гл. ас. д-р Цвета Петрова, гл. ас. д-р Явор Грънчаров, гл. ас. д-р Венцислава Стоянова, ас. д-р Майа Антова, ас. д-р Марина Александрова, ас. д-р Марина Стоянова. От Приложния факултет на НХА: доц. Емил Бачийски, гл.

ас. д-р Венцислав Шишков и студентите Димана Донковска и Денилин Георгиев. От Факултета по изобразително изкуство на ВТУ: ас. д-р Пламен Кондов.

Изложба „Четири измерения“ 05 – 15 март 2024

Изложбата „Четири измерения“ представя началото на творческия път на четирима млади автори в сферата на живописата. Произведенията на всеки от тях се отличават с индивидуален стил, тематика и художествен усет. Някои от авторите работят в сферата на традиционната, а други – на дигиталната живопис. Вглеждайки се в работите на тези студенти, можем да разберем какво вълнува

младите хора и каква естетика влече бъдещето поколение художници. В изложбата са включени портрети, пейзажи, абстрактни композиции, интерпретации на човешките отношения, на родни и чужди места, на посланията на звездите. Четиримата автори се различават неизмеримо много един от друг и тяхната колективна изложба съвсем ясно ни показва това. Творчеството на всеки от тях сякаш ни праща в различно измерение и ни дава нов поглед за света. Серията „Зодиакално пътуване“ на Йоана Ангелова съчетава

мистиката на астрологическия символизъм с индивидуалния художествен израз на авторката. Дванайсетте дигитални картини предават емоционално и смислово характера на всеки от зодиакалните знаци, техните специфики и въздействие. Художничката използва разнообразни техники на изобразяване, но запазва личния си пластичен език, като изгражда серията, комбинирайки абстрактна и фигуративна образност. Със своята серия „11-22“ Надежда Чаушева има за цел да представи

различни видове човешки отношения, социални динамики и ситуации. Чрез абстрактни и фигуративни композиции авторката обрисова връзката на човека със самия себе си, с времето, с вярата, чувства на самота и предателство, на търсене и намиране, на създаване и споделеност. Заглавието на серията – „11-22“, както и имената на отделните картини, е опит тези отношения да бъдат кодирани чрез цифри, да се създаде единен език и невидима нишка между привидно различните явления от живота.

„Пратеници на съдбата“ проф. д-р Орлин Дворянов | живопис | 18 – 30 март 2024

Експозицията визира персонажи и събития, описани в последната книга на автора „Моите пърформанси“. Ъндърграунд групите „Кукув ден“ и „ДЕ“, чиято премиера се състоя на откриването на самата изложба.

Живописните творби са създадени

през последните две години, паралелно с писането и на книгата. Те синтезират по художествен начин преживяванията и спомените на автора за периода свързан с 80-те години на ХХ век.

ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА И ГАЛЕРИИ

(НЕ)ВИДИМИ ГРАДОВЕ полски художници | графика | 17 – 30 април 2024 г.

Изложбата представя графики, изпълнени от преподаватели, докторанти и студенти от Института за изящни изкуства в Чешин, към Университета на Силезия. Произведенията са вдъхновени от архитектурата и историята на някои силезийски градове: Катовице, Чешин, Миколов, Ченстохова. В някои от графиките са изобразени и места, които са извън Силезия – например Прага, или пък пространства, които са напълно въображаеми. Работите са изпълнени в техниките на повърхнения, дълбокия и високия печат. Изложбата препраща към темата за *genius loci*, за привързаността към мястото и към корените ни.

„Синаптични връзки“ – Йоанна Петкова | 4 – 15 юни 2024 г.

Проектът „Синаптични връзки“ представя живописни произведения на младата художничка Йоанна Петкова, в които човешката фигура, от една страна, е поставена като централен пластичен проблем, а от друга – човекът и човешкото са интерпретирани като своеобразни философски категории.

ИЗЛОЖБИ И СЪБИТИЯ В ЦЕНТРАЛНОТО ФОАЙЕ НА АУЛАТА

Фотоизложба и книга, посветени на Атон

На 9 януари 2024 г. в Аулата в Ректората на Софийския университет бе представена книгата на проф. Румен Пенин „Света гора - Атон. География на духовността. Фотопис на един географ“.

Успоредно с това бе открита и фотоизложбата „Света гора - Атон, през обектива на двама географи“, разположена в Централното фоайе. Събитието осъществи идеята на доц. Димитър Желев и проф. Румен Пенев да представят Света гора по географски начин и тя да бъде видяна с различни сетива.

На изложените 30 платна-колажи са представени над 300 фотографии, от които посетителите могат да видят манастирите, скитовете, селищата на Света гора, както и нейната природа.

ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА И ГАЛЕРИИ

Изложба и конференция, посветени на културното наследство на Старинен град Несебър

На 23 февруари 2024 г. в Централното фоайе на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ беше открита изложбата „Старинен Несебър – синергия на нематериално, материално и

подводно културно наследство“. Изложбата е финансирана по проект „CultUrEn – културното наследство като фактор за постигане на устойчива градска среда“ на фонд „Научни изследвания“ към МОН.

Изложбата беше посветена на 40-годишнина от вписването на „Старинен град Несебър“ в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО и представи културни ценности

и тяхната синергия в контекста на Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство (1972 г.), Конвенцията за опазване на подводното културно наследство (2001 г.) и Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство (2003 г.). Подборът на визуалните материали и научните текстове акцентираше на многообразието от наследства и културни ценности, носители на памет за различни култури и чиито материални и нематериални следи са интригуващо вписани в историческата градска среда. Събитието се проведе под патронажа на Министерство на културата, Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО и Регионалния център за опазване на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа под егидата на ЮНЕСКО. В рамките на деня в Конферентната зала в Ректората на Алма матер се проведе и международна конференция на тема „Културната памет на града. Модели на интеграция на културното наследство в градска среда“. На нея бяха представени резултати от изследователската работа по проект „CultUrEn – културното наследство като фактор за постигане на устойчива градска среда“ с ръководител проф. д.н. Иван Кабаков, финансиран по фонд „Научни изследвания“ към МОН, КП-06-Н45/6 -08.12.2020 г.

„Български географски фестивал

На 27 и 28 април 2024 г. Филиалът на Софийския университет в Бургас бе домакин на деветото издание на Българския географски фестивал – най-голямото събитие, популяризиращо науките за Земята в България. Ежегодното културно-

образователно събитие беше посветено на познанието за Земята, геопространствените технологии и опазването на околната среда. Всяка година фестивалът се провежда в различен град на България. Фестивалната програма включваше изложби, конкурси за ученици, студенти и учители; научно-популярни презентации на изявени личности, ученически и студентски състезания и др.

Фестивалът бе организиран от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (Геолого-географски факултет) и Филиала на СУ в Бургас, община Бургас, Географ БГ и Българското географско дружество. Събитието бе посетено от над 500 участници от цялата страна. Събитията от фестивалната програма се проведоха в новия Конгресен център на Бургас, Търговската гимназия, Регионалната библиотека и Морската градина.

Участници във фестивала бяха ученици, учители, студенти, учени и любители на географията.

В рамките на Фестивала се проведоха презентации на пътешественика и журналист Симеон Идакиев, на географите Свилен Русанов и Кристиан Кирилов, обучение за ГИС (в партньорство с QGIS България) и обучение на бургаския плаж за оценка на екосистемни услуги (в партньорство с НИГГГ на БАН); отборно състезание „Географиада“ и Студентски фестивален куиз, както и Индивидуално ученическо състезание „Разходка с изненади“, в която участие взеха над 300 деца от цялата страна.

ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА И ГАЛЕРИИ

Честване на Деня на Африка

На 26 май 2024 г. катедра „Африканистика и Индо-тихоокеански изследвания“ и Африканско-карибският културен център към Факултета по класически и нови филологии в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ отбелязаха Деня на Африка в Аулата на Ректората на Софийския университет.

Денят на Африка се празнува ежегодно по целия свят на 25 май, за да отбележи основаването на Африканския съюз и ролята му в обединяването на африканските нации и културното многообразие и богатство на континента. Всяка година Африканският съюз избира определена важна за континента тема, за да отбележи Деня на Африка и да намери африкански решения на африканските

проблеми. През 2024г. основната тема е образованието и образованието в Африка през 21 век,

под надслов: „Educate an African fit for the 21st Century: Building resilient education systems for increased ac-

cess to inclusive, lifelong, quality, and relevant learning in Africa“.

През 2024 г. Денят на Африка бе отбелязан в партньорство с Н. Пр. г-жа Закия Ел Мидауи, посланик на Кралство Мароко, и африканските

посланици и ръководителите на мисии на Алжир, Египет, Либия и Южна Африка, почетните консули, представляващи Етиопия, Мавриций и Сейшелските острови, акредитирани в Република България, и Националната академия за театрално и филмово изкуство.

Събитието предложи на своите гости богата програма от африканска музика, танци, дегустация на традиционна африканска кухня, фотоизложба, ръчно изработени аксесоари и филмова прожекция.

Изложба "Зограф, какъвто го видяхме "

На 7 ноември 2024 г. във фойето на Централната университетска библиотека бе открита изложбата „Зограф, какъвто го видяхме“. Експозицията е част от събитията, с които се отбелязва 10-годишнината от основаването на Зографската електронна научноизследователска

библиотека. Изложбата представи последното дарение, което Университетската библиотека получи от Зографската света обител. То включва 113 заглавия в 121 тома. Изданията са публикувани в широк времеви диапазон – от средата на XVIII в. до началото на XXI век.

Тематичната насоченост на изданията е свързана с Атонската света гора и разкрива както природни забележителности, така

ОТКРИТИ ПРОСТРАНСТВА И ГАЛЕРИИ

и изследвания върху манастирите и съхраняваните в тях ръкописи и артефакти. Снимките, изложени в експозицията, представят живота и труда на монасите от Зографската света обител, както и процеса на дигитализация на ръкописите от библиотеката на Зографския манастир.

Изложба „Аспекти на Балканската история от XIX век в творчеството на Луи Дюпре“

На 8 март 2024 г. в Централното фоайе в Ректората на Софийския университет бе открита изложбата „Аспекти на Балканската история от XIX век в творчеството на Луи Дюпре“. Тя е част от многостранната дейност на фондация „Солей“, насочена към съхранение на най-добрите традиции, свързани с отразяване влиянието на Международната франкофония.

Изложбата включва петнадесет цветни гравюри на френския художник и гравьор Луи Дюпре. Тези творби са част от Колекцията „Йоанис Трикоглу“ на Централната библиотека на Аристотеловия университет в град Солун.

Луи Дюпре е виден френски художник, литограф и писател, който пътува из земите на Османската империя и рисува много картини от земите на Албания, Гърция, Армения и др., които реално пресъздават атмосферата по онова време.

КОНЦЕРТИ И ТЕАТРАЛНИ ПОСТАНОВКИ

Университетският хор за старинна музика при Софийския университет „Св. Климент Охридски“

е създаден с решение на Академичния съвет през 1983 г. В състава се включват студенти, докторанти, преподаватели и служители на университета. В концертната програма на университетския хор е включена ортодоксална музика, произведения от Ренесанса и съвременни обработки на български фолклор. От създаването си до сега е прието хорът да открива всички официални тържества и церемонии. Той участва и в международни фестивали и концерти.

XI Международен фестивал „Среща на студентските хорове“

От 23 до 26 април 2024 г. се проведе единадесетото издание на Международния фестивал „Среща на студентските хорове“. Музикалното събитие бе организирано от Американския университет в България, а Софийският университет беше съорганизатор на фестивала и домакин на два от концертите. Изданието на фестивала през 2024 г. бе посветено на 90-годишнината от рождението на световноизвестния диригент, професор по хорово дирижиране и виден общественик проф. Георги

Робев. На 24 и 25 април 2024 г. Аулата на Софийския университет бе огласена от изпълненията на Университетския състав за старинна музика с диригент д-р Красимира Цуцуманова, Академичния хор „Света Параскева“ при НХА с диригент д-р Галина Луканова, Академичния хор „Ангел Манолов“ при Студентски дом с диригент Дарена Попова, Камерна формация „Гласовете на Орфей“ с диригент Венеция Караманова, Академичния хор Българска хорово капела „Георги Робев“ с диригент Нели Трошева, Хор „Волда вокал“ от Норвегия с диригент проф. Магнар Ом и смесения хор на Американския университет в България с диригент проф. д-р Христо Кротев.

Студентски културен фестивал в Полша

Университетският хор за старинна музика беше поканен да представи Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на Студентския културен фестивал, който се проведе в периода 24 – 28 април 2023 г. в гр. Катовице, Полша.

Хорът на Софийския университет се представи със самостоятелна програма, в която изпълни някои от най-ярките творби в репертоара си. След концерта диригентът Войчех Вантулок отдели специално внимание на Университетския хор и го поздрави за изпълнението.

КОНЦЕРТИ И ТЕАТРАЛНИ ПОСТАНОВКИ

УНИВЕРСИТЕТСКИ ТЕАТЪР "@лма @лтер"

Театърът на Софийския университет е основан през 1968 г. През 2000 г., по инициатива на Ректора на СУ, Университетският театър "@лма @лтер" е възстановен от своя

основател - режисьора Николай Георгиев. През 2008 г. на мястото на стария театрален салон за театъра е изградено модерно театрално студио, което го превръща в първия

дигитален театър в България. "@лма @лтер" е авангардна театрална лаборатория. Живият театър "@лма @лтер" е синкретичен, авторски, силно неконвенционален, интерактивен и дързък. Всяко представление е различно, защото се изгражда на

принципа на "случването" - тук, сега, с тези хора. Публиката участва активно в представленията. "@лма @лтер" се утвърждава в културния живот на София като алтернатива

на (конвенционалния) театър в България.

Театър-лаборатория "@лма @лтер" е активен културен феномен. В годините след възстановяването си в театъра са поставени над 40 отделни заглавия. Всяка учебна година "@лма @лтер" дава

възможност на 50-70 студенти да преминат едногодишен тренинг и да се включат в представление. Най-добрите от тези студенти се включват към играещия състав на трупата. През последните години броят на представленията, които театърът

месечно представя, е сравнима само с броят на представленията на професионалните театри. Театърът се радва на висока посещаемост, както от студенти, така

и от младежи от цяла София.

Всяка година Университетският театър е в официалната селекция на няколко международни артистични форума (Германия, Полша, Египет, Великобритания, Румъния, Чехия, Босна и Херцеговина, Хърватска, Италия, Сърбия, Словакия),

на които винаги привлича интереса на фестивалната публика и журито с уникалния стил на представленията си. "@лма @лтер" има и участия в международни артистични проекти.

Освен спектакловата форма, в "@лма @лтер" работи, се организират и пара-театрални акции. Театърът има богат опит в организирането и провеждането на събития и презентации, в които комбинира средствата на физикъл театъра, уличния театър, импровизацията и пърформанса, постигайки уникален стил със силно въздействие върху аудиторията. Всяка година "@лма @лтер" организира "Студентски бракове" на 8 декември и 24 часа нон-стоп театрален маратон "Култура или смърт" по повод Международния ден на театъра, които се превръщат винаги във водещи събития за съответните дни. "@лма @лтер" е и редовен партньор в други обществени събития (Денят на книгата, съвместно с Министерство на културата; присъединяването на България към ЕС, съвместно с Министерство на външните работи; Блумов ден и много други).

Представления на театър "@лма @лтер" през 2024 г. Международен театрален фестивал "Alter Ego"

На 21 октомври 2024 г. с постановката на Театър-лаборатория "@лма @лтер" "Бурята" започна 16-то издание на Международния театрален фестивал "Alter Ego". Представлението въведе нов сценичен код, разбивайки формите на съвременния театър и разкривайки собствените ни вътрешни тъмнини. Когато пиесата започна, публиката не изпълняваше ролята на обикновен наблюдател. Театърът функционираше като огледало, отразяващо фрагменти от нашите вътрешни светове. Шекспир знае: бурята не е толкова събитие, колкото състояние на

духа. Навън всичко може да изглежда непроменено, но вътре се разразяват нашите най-дълбоки противоречия.

Бурята е метафора за нашето постоянно желание да надхитрим себе си. И както често се случва,

бурята завършва, но въпросите остават без отговор: Какво наистина преживяхме? Били ли сме в този свят? Или оставихме някой друг да преживее това вместо нас?

Детски постановки за най-малките зрители

Университетският театър "@лма @лтер" постави началото на новата си инициатива „В събота на театър с мама и тате“ – съботен мюзикъл за деца и техните родители. Веднъж

КОНЦЕРТИ И ТЕАТРАЛНИ ПОСТАНОВКИ

месечно театърът ще поднася по един специален спектакъл, посветен на най-малките зрители. Инициативата стартира на 23 ноември 2024 г. от 11.00 ч. Началото бе дадено с представлението „Патиланци“ по обичаните книжки на незабравимия Ран Босилек.

заряд – въпроси за отговорността, връзката и абсурда на „възрастния“ свят. В този контекст главният герой, изигран от Стефан Койчинов, не е сантиментален образ, а лаконичен и търсещ, който разплита и прецежда смисъла на света чрез детската логика.

Визията на спектакъла осъзнато избягва буквалността – отсъстват тежки декори и предвидими решения. Вместо това сценографията залага на символика и функционалност, вдъхновена от илюстрациите на Екзюпери. Костюмите, решени в пясъчни тонове, създават усещане за пустинята като вътрешен пейзаж – пространство на самота и търсене.

Актьорите от Университетския театър „Алма Алтер“ пяха заедно с публиката, танцуваха, забавляваха се, а пъстрият свят на Бате Патил оживя пред очите на всички с много авторска музика, изпълнявана на живо, и щипка весело настроение.

„Малкият принц“ – визуален и музикален експеримент на сцената на Театър-лаборатория „Алма Алтер“

На 20 декември 2024 г. на сцената на Театър-лаборатория „Алма Алтер“ се състоя премиерата на авторския мюзикъл „Малкият принц“, създаден по едноименния текст на Антоан дьо Сент-Екзюпери. Проектът е дело на композитора Георги Арсов, хореографа Петя Йосифова-Хънкинс и режисьора Николай Георгиев. Спектакълът се осъществява с финансовата подкрепа на Министерството на културата. Мюзикълът смело деконструира класическия текст, извеждайки на преден план философския му

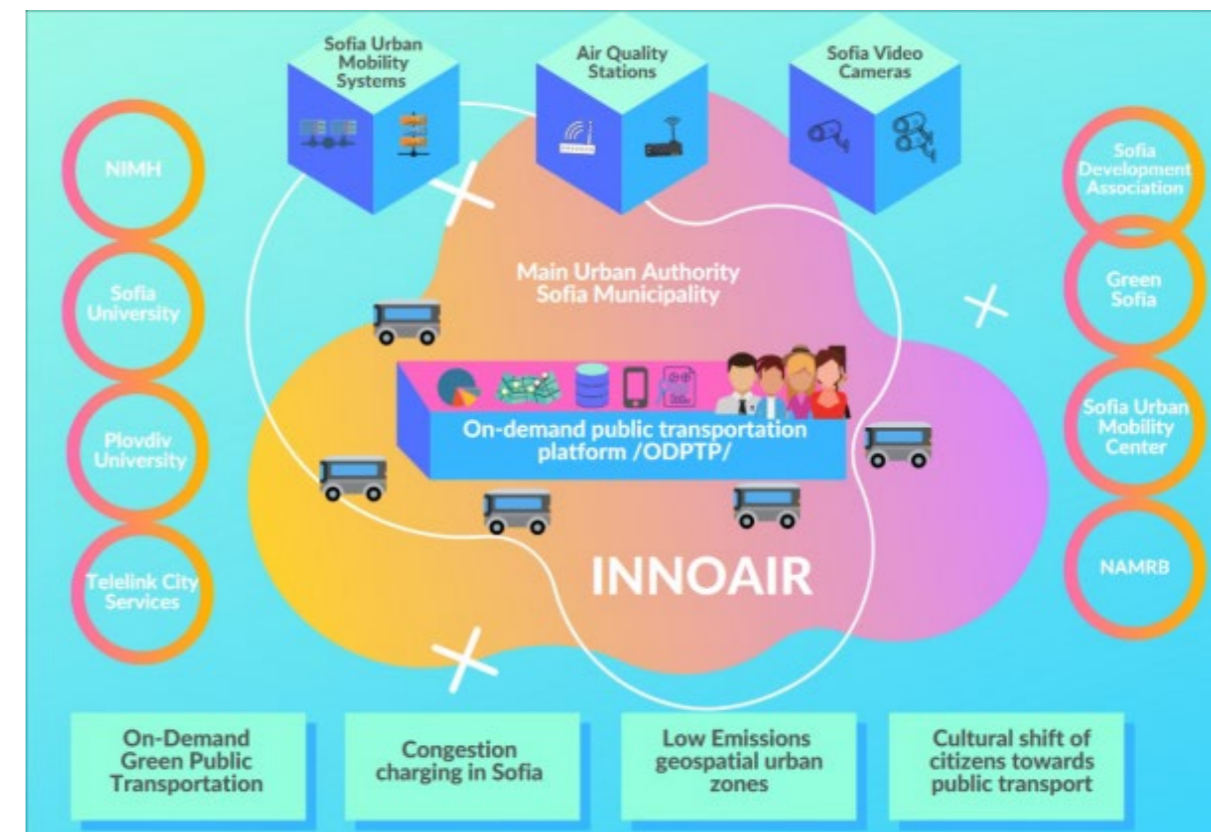

УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ

Градовете играят важна роля за намаляването на емисиите на парникови газове и постигане на целите на Европейската зелена сделка. Тя очертава стратегия за адаптиране на транспорта към едно климатично неутрално общество до 2050 г., което включва 90% намаляване на свързаните с транспорта емисии на парникови газове. През 2020 г. трима от всеки четирима жители на ЕС живеят в градска среда, като процентът се очаква да нарасне до внушителните 85% до 2050 г. Градовете консумират повече от 65% от световната енергия и отделят повече от 70% от емисиите на парникови газове. За да постигнем тези амбициозни цели, градската мобилност трябва да се декарбонизира, намалявайки драстично CO₂ емисиите, свързани с транспорта. В резултат на това всички бъдещи решения за градска и крайградска мобилност трябва

да допринесат за това градовете да станат по-устойчиви, по-тихи и по-малко замърсени. Тези предизвикателства са все по-осезаемо на дневен ред, тъй като градската мобилност представлява 40% от всички емисии на CO₂ от автомобилния транспорт и до 70% от другите замърсители.

В сътрудничество със Столична община по проект INNOAIR, който приключи през 2023 г., Стопанският факултет на Софийския университет изработи „Пътеводител (дигитално ръководство) за реализиране на зелени коридори в София по изпълнение на дейност „Зелени коридори“. Ръководството представя стъпка по стъпка действията, очакваните резултати, маркетингови съвети за възприемане от гражданите, като допълнение към цялостната културна и поведенческа промяна.

УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ

Предложени са решения за:

- принципите за регулярно намаляване на трафика и подобряване на еко мобилността в зоните на зелените коридори;
- начините, по които ще се намали концентрацията на замърсяванията на въздуха, свързани с автомобилния трафик;
- възможностите и насоки за развитие на зелените коридори в София;
- намаляването и ограничаването на вредните емисии в града в съответствие с „ВИЗИЯ ЗА СОФИЯ“;
- осигуряването на допълнителен инструмент за изпълнение на изискванията на ЕК по отношение на качеството на въздуха.

Стимулиране на ходенето пеша

- информиране и инициране на промени в поведението на гражданите;
- стимулиране на развитието на екологично-щадящите форми на транспорт – електрически, велосипеден и пешеходен;
- развитие на политиките за насочване на гражданите и администрацията към използване на екологично по-ефективни форми на транспорт;

- използване в реализацията на зелени коридори и на другите градове.

В подкрепа на политиката за реализиране на зелени коридори в София, Университетът насърчава служителите, преподавателите и студентите да използват активно градския транспорт при пътуване до и от кампусите си. Пред сградата на Ректората има станция на Софийското метро. Станция на метрото има и пред Центъра за източни езици и култури. На голяма част от факултетските администрации е осигурена безплатна карта за градския транспорт. Всички студенти могат да ползват карта за пътуване в градския транспорт на преференциални цени. Две от автобусните линии - № 94 и № 280, свързват Софийския университет със Студентски град, където са разположени всички студентски общежития.

Във всички кампуси на университета са монтирани велостойки, които могат да се използват от всички студенти, преподаватели и служители. Така те имат възможност да идват на лекции със своите велосипеди, които се съхраняват надеждно.

Уебинар за устойчивите градове, организиран от „Големи данни в полза на интелигентно общество“ (GATE) към Софийския университет и Центъра за изчислителни науки на Университета на Цукуба

Уебинарът “Urban Futures: Navigating the Path to Sustainable and Resilient Cities”, организиран от Института GATE и Центъра за изчислителни науки на Университета на Цукуба, Япония, с подкрепата на Посолството на Република България в Токио, събра слушатели и участници от 5 континента и 48 страни.

Събитието е част от партньорските инициативи между Института GATE и Центъра за изчислителни науки на Университета на Цукуба след подписания през месец април 2024 г. меморандум за сътрудничество между двете институции.

На 12 юли 2024 г. експерти по градския климат, представители на публичния сектор, изследователи, студенти и ентузиаста по устойчивото развитие обсъдиха иновативни стратегии и добри практики в полза на градовете на утрешния ден.

Шестима лектори от три континента представиха теми, свързани с последните постижения в технологиите за намаляване на топлината в градовете, справяне с градските топлинни острови и измененията на климата в градовете.

Д-р Рафик Хамди от Кралския метеорологичен институт на Белгия представи най-важните изводи на Шестия доклад за оценка на Междуправителствения панел по изменение на климата (IPCC), осемгодишно начинание на най-авторитетния научен орган в света по изменението на климата. Проф. Матамио Симванда от университета Копърбелт, Замбия,

УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ

запозна публиката с проблемите на градските топлинни острови в четири бързорастящи африкански градове, а представителят на Университета Пердения в Шри Ланка разказа за проучване на градския климат с характеристики на кварталите и използване на земята.

От Центъра за изчислителни науки към Университета на Цукуба бяха разгледани подходи в климата, чрез които да се подобри резолюцията на моделите, за да се установят причините и последствията от промяната на климата.

Д-р Ансар Хан от Университет Калкута, Индия, представи последните постижения в технологиите за намаляване на топлината в градовете.

Инж. д-р Лидия Витанова, изследовател от Института GATE, представи приложения за градски топлинни острови: „Интегриране на данни за справяне с топлинната динамика на околната среда в квартален мащаб“, на базата на нейното изследване за град София.

Строителство на нови сгради в кампус Лозенец

През 2024 г. в експлоатация влязоха три нови сгради на Университета в кампус Лозенец:

- Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“ (GATE),
- Университети за Наука, Информатика и Технологии в е-обществото“ (УНИТе),
- Технологичен център „Чисти технологии за устойчива околна среда – води, отпадъци, енергия за кръгова икономика“.

И трите сгради са проектирани и построени като енергийно ефективни.

Институт „Големи данни в полза на интелигентно общество“ (GATE)

Новата високотехнологична сграда на GATE е разположена в кампуса на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на бул. „Джеймс Баучер“ в съседство с Факултетите по химия и фармация, математика и информатика и физика. Още от пръв поглед архитектурата ѝ подсказва важната роля на института на водещ изследователски център в технологиите на бъдещето, чиято мисия е да направи живота на хората по-добър чрез съвременните достижения на науката.

Паркингът е разположен на юг от сградата, предвиден е необходимият брой на достъпни места за паркиране, както и паркоместа, оборудвани за електрически превозни средства. Паркингите за автомобили и велосипеди са оборудвани с видеонаблюдение.

Сградата на „Чисти технологии за устойчива околна среда – води, отпадъци, енергия за кръгова икономика“

е замислена и изпълнена като екологична лаборатория със специални еко-елементи – плосък покрив за разположение на соларни панели, специална изолационна окачена конструкция за висока

енергийна ефективност, разделяне на отпадъчните води на битово-отпадъчни и лабораторни за бъдещо внедряване на специализирани пречиствателни модули с учебна и технологична цел, резервоар за събиране на дъждовна вода за поливане и др.

Новият технологичен център съдържа 13 лабораторни комплекса по води, отпадъци, молекулярни и флуоресцентни техники за анализ, плазмени технологии за създаване на плазмени модули и хибридни технологии за пречистване на води, трансформация на отпадъци и други иновативни решения. Този нов изследователски и образователен център е място за развитие на иновации и технологии в кръговата икономика и биоикономиката с фокус върху води, енергия и управление на отпадъци. Той е център за развитие на ново поколение образователни продукти с кроссдисциплинарен характер и предоставящи съвременно практическо обучение на студентите в СУ.

Сградата на „Университети за Наука, Информатика и Технологии в е-обществото“ (УНИТе)

е проектирана с достъпна архитектурна среда и за хора в неравностойно положение. Фасадното оформление на сградата е едновременно модерно и в унисон с околното застрояване. Проектът за сградата беше представен на 4 ноември 2019 г. от архитектите Константин Пеев и К. Кръстев от изпълнителя „ЕКСА“ АД пред ръководството и преподавателите на ФМИ, включително участниците в проекта УНИТе.

Паркингът е разположен на юг от сградата, предвиден е необходимият брой на достъпни места за паркиране, както и паркоместа, оборудвани за електрически превозни средства. Паркингите за автомобили и велосипеди са оборудвани с видеонаблюдение.

УСТОЙЧИВИ ПРАКТИКИ

GATE ПОДЕ ИНИЦИАТИВА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ОКОЛНОТО ПРОСТРАНСТВО НА КАМПУС „ЛОЗЕНЕЦ“

Воден от идеята за създаване на красива и устойчива среда, институтът GATE стана инициатор за подобряване на околното пространство на кампус „Лозенец“ на Софийския университет.

На 3 юли, 2024 г. от 17 часа, в новата високотехнологична сграда на GATE студентите от 4 курс специалност „Ландшафтна архитектура“ в УАСГ представиха своите проекти, иновативни идеи и решения. Те запознаха присъстващите с различните подходи към ландшафтния дизайн, базирани на теренни изследвания, проведени като част от предпроектното

Подкрепен от Факултета по математика и информатика, Физическия факултет и Факултета по химия и фармация към СУ „Св. Климент Охридски“, GATE отправи предизвикателство към бъдещите ландшафтни архитекти от Университета по архитектура, строителство и геодезия (УАСГ) да подготвят Концепция за развитие на околната среда на кампус „Лозенец“. Идеята е в унисон с ценностите и дейността на институт GATE и едно от направленията му „Градове на бъдещето“, което извършва приложни изследвания, свързани с различни аспекти на градската среда.

проучване. Демонстрираха практически своите знания и умения за създаване на една по-устойчива и приятна среда. Целта на инициативата бе да въвлече младите таланти в ландшафтната архитектура в реален казус, в който те да покажат уменията си, като същевременно с това резултатът от работата им да е от реална полза за подобряване на това емблематично за науката място – то да стане по-зелено, по-красиво и вдъхновяващо.

СТУДЕНТСКИ ОБЩЕЖИТИЯ

Софийският университет разполага с 11 студентски общежития с общ капацитет 6781 места за настаняване, обособени в стаи с по 2 и 3 легла със собствен санитарен възел. Процедурата по настаняването се извършва от Комисията по настаняване съгласно Правилник за ползване на студентските общежития на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

През 2023/2024 г. голяма част от общежитията са ремонтирани, като е извършен текущ ремонт на всички стаи, читални и общи помещения, което включва подмяна на външна дограма, подмяна на врати на всички помещения, подмяна на ВиК щрангове, шпакловка и боядисване с акрилатна боя на стени и тавани, подмяна на подови настилки, подмяна радиатори, лири и тръби на отоплителна инсталация, ремонт на санитарни помещения с полагане на нови стенни облицовки с керамични плочки и настилки от гранитогрес, подмяна санитарни аксесоари в бани, подмяна на осветителни тела, ключове, контакти и апартаментни ел. табла по ел. инсталация. Всички

мебели в ремонтираните стаи са подновени с нови. Предвижда се до края на 2025 г. всички 11 сгради да бъдат основно ремонтирани

През учебната 2023/2024 г. в студентско общежитие са настанени 4922 студенти.

